

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА
ЛІГА СТУДЕНТІВ АСОЦІАЦІЇ ПРАВНИКІВ УКРАЇНИ

**РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ
В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

МАТЕРІАЛИ

IV Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 21–22 травня 2020 року)

У двох частинах

Частина 2

Суми
Сумський державний університет
2020

СЕКЦІЯ 10
КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС, КРИМІНАЛІСТИКА

**ОКРЕМІ ПИТАННЯ ПРИЗНАЧЕННЯ СУДОВИХ ЕКСПЕРТИЗ ДО ПІДРОЗДІЛІВ
ЕКСПЕРТНОЇ СЛУЖБИ МВС**

Кожевніков В. В.

заступник завідувача відділу

Черкаського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС

Особливе значення в процесі розслідування злочинів і забезпечення притягнення винних до кримінальної відповідальності має дослідження слідів злочину, що дає можливість залучити їх до кримінального провадження, надавши їм статус доказів [1].

При надходженні матеріалів щодо призначення судових експертиз чи експертних досліджень до підрозділів Експертної служби МВС, експерти чи особи, відповідальні за прийом матеріалів, керуються Інструкцією з організації проведення та оформлення експертних проваджень у підрозділах Експертної служби МВС України [2]. Це дозволяє особам, відповідальним за прийом чи видачу матеріалів, приймати правильні рішення у випадках направлення матеріалів, оформлених неналежним чином, а експерту, який проводить дослідження, надавати правильні та однозначні висновки, дотримуючись методичних рекомендацій щодо дослідження тих чи інших об'єктів.

В залежності від повноти надання досліджуваних об'єктів та зразків для порівняння, правильного та однозначного формулювання питань, які виносяться на вирішення експертизи чи експертного дослідження, експерти мають змогу оперувати окремими документами.

Так, на стадії реєстрації документів про призначення експертизи, які надійшли до експертного підрозділу (або під час отримання матеріалів по пошті) може складатись довідка про невідповідність, що свідчить про факт відмови працівників документального забезпечення приймати зазначені матеріали. Підставами складання цього документу є неповнота надання матеріалів згідно опису, відсутність чи неналежне упакування об'єкта дослідження, відсутність реквізитів, супровідних листів, інших необхідних документів.

На стадії попереднього дослідження, після розпакування об'єктів дослідження чи порівняльного матеріалу, експерт може скласти акт про невідповідність. Підставами складання цього документу є встановлення невідповідності переліку, зазначеному в документі про призначення експертизи.

Також на стадії попереднього дослідження, після визначення мети дослідження,

проведення оцінки наданих матеріалів, формування уяви про досліджувані об'єкти та планування експертного дослідження, може складатись клопотання експерта.

Клопотання складаються за необхідності:

- уточнення запитань, змісту та обсягу експертного завдання;
- надання дозволу на пошкодження, знищення чи зміну стану чи властивостей об'єкта дослідження;
- надання додаткових чи порівняльних зразків;
- надання доступу до об'єкта дослідження.

На час усунення недоліків, зазначених в акті про невідповідність та клопотанні, виконання експертизи призупиняється на 30 та 45 днів відповідно.

У випадках, коли відповіді на акт чи клопотання не надійшли у визначений термін, що унеможливило надання відповіді на жодне з поставлених запитань, або у разі несплати вартості судової експертизи або експертного дослідження впродовж 30 днів з дня отримання розрахунку вартості у порядку, передбаченому чинним законодавством, експерт готує повідомлення про неможливість проведення експертизи.

Як бачимо, призначення ініціаторами експертиз із допущенням тих чи інших прорахунків породжують в подальшому переписку між ними та експертними підрозділами, чим збільшують термін розслідування провадження чи розгляду справи в суді, а також збільшують і без цього значне навантаження експертів додатковим документообігом.

При винесенні питань для призначення експертиз, необхідно дотримуватись певних правил в частині формулювання питань, адже їх дотримання в подальшому допоможе експерту дати однозначний, повний, обґрунтований та коректний висновок, а слідчому чи суду скоротить час проведення досудового розслідування чи судового розгляду.

До питань, що виносяться на вирішення експерта, пред'являються певні вимоги, а саме:

1. Питання, сформульовані в постанові про призначення експертизи, повинні, по-перше, чітко визначати завдання експерту і, по-друге, точно вказувати об'єкт, який необхідно піддати дослідженню.

2. Питання не повинні виходити за межі спеціальних знань, компетенції експерта, якому доручається проведення експертизи.

3. Питання бажано групувати по об'єктах дослідження, а взаємозв'язані питання перераховуються в логічній послідовності.

4. Не слід задавати питання, відповіді на які не вимагають спеціальних знань чи питань довідкового характеру, які потребують проведення досліджень. Особливо

неприпустима постановка перед експертом правових питань [3].

Якщо ініціатор проведення дослідження не може зорієнтуватися в якісному та кваліфікованому призначенні конкретної експертизи (експертного дослідження), буде доцільним завчасно проконсультуватися в експертній установі за відповідним напрямком, можливо погодити перелік питань, на які можливо буде надати відповідь, виходячи із обставин справи. На цій же стадії можливо уточнити іншу, не менш важливу інформацію стосовно об'єктів дослідження (надання доступу експерту до об'єктів дослідження, необхідності застосування руйнуючих методів під час дослідження тощо) та необхідної кількості порівняльних зразків.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Перлін С. І. Співвідношення судової експертизи та експертного дослідження в діяльності Експертної служби МВС України. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 2. С. 283–288.
2. Про затвердження Інструкції з організації проведення та оформлення експертних проваджень у підрозділах Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України : наказ МВС України від 17.07.2017 р. №591 // *Офіційний вісник України*. 2017. № 73. Ст. 2254.
3. Щербаковский М. Г. Судебные экспертизы: назначение, производство, использование: учебно-практическое пособие. Харьков: Эспада, 2005. 544 с.

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЩОДО ПРАВОМІРНОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ОБШУКІВ В УКРАЇНІ: ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Малій Б. А.

Студент IV курсу ННІ права

Сумського державного університету

Науковий керівник: Ільченко О. В.

к. ю. н., доцент, доцент кафедри КПДС ННІ права

Сумського державного університету

Проведення такої слідчої (розшукової) дії як обшук здійснюється правоохоронними органами і супроводжується чітким дотриманням процедури, відповідно до встановленої законом кримінально-процесуальної форми. Але, на жаль, не завжди дії усіх правоохоронних структур щодо сприяння ефективності проведення даної процедури є узгодженими. Нижче ми розглянемо основні, на нашу думку, проблеми в роботі органів досудового розслідування під час проведення обшуків та певні прогалини у кримінально-